

Katowice, 08.06. 2021 r.

dr hab. Natalia Kurzac-Kotula

Akademia Muzyczna im. K. Szymanowskiego w Katowicach

e-mail: nataliakurzac@op.pl

RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ

Zleceniodawca recenzji:

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, na podstawie art. 14 ust. 2 pkt. 2 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki w zw. z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Do nadesłanej mi przez zastępcę Przewodniczącej Rady Dyscypliny Artystycznej dr hab. Monikę Karwaszewską uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. St. Moniuszki w Gdańsku, z dnia 30 września 2019 o wyznaczeniu mojej osoby na recenzenta rozprawy doktorskiej magistra Przemysława Wierzby, dołączone zostały następujące dokumenty:

- kompletna dokumentacja zawierająca wszystkie niezbędne informacje o kandydacie
- konspekt pracy doktorskiej
- dokumentacja dorobku artystycznego i osiągnięć pedagogicznych (kserokopie plakatów koncertów oraz dyplomów)
- 1 egzemplarz pracy doktorskiej pt. "Indywidualizm kompozytorski Andrzeja Cwojdziańskiego w wybranych utworach wiolonczelowych na tle polskiej muzyki instrumentalnej XX wieku" w formie papierowej oraz na nośniku
- dzieło artystyczne w postaci nagrań na płycie CD
- materiał nutowy utworów składających się na dzieło artystyczne w postaci zapisu na płycie CD

Podstawowe dane o kandydacie:

Przemysław Wierzba jest absolwentem Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach w klasie ś.p. prof. Bernarda Poloka. W tym czasie brał udział w kursach mistrzowskich prowadzonych przez Tsuyoshi Tsutsumi oraz Adalberta Skocica. Studia ukończył w 2007 roku z wynikiem bardzo dobrym. W tym samym roku podjął etatową pracę na stanowisku wiolonczelisty w Filharmonii Świętokrzyskiej im. O. Kolberga w Kielcach. W roku 2011 został zatrudniony w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych im. Ludomira Różyckiego w Kielcach jako nauczyciel gry na wiolonczeli, a w 2017 roku uzyskał stopień awansu na nauczyciela mianowanego. W 2010 roku współzałożył trio smyczkowe *Alegrija*, z którym odnosi sukcesy artystyczne oraz dokonał nagrań płytowych we współpracy z wydawnictwem *Acte Prealable*. Przemysław Wierzba jest aktywnym artystą działającym przede wszystkim na gruncie muzyki kameralnej, a także pedagogiem, którego podopieczni zostają laureatami przesłuchań i konkursów.

Ocena pracy doktorskiej:

Praca doktorska mgr. Przemysława Wierzbę składa się z dzieła artystycznego, jego opisu oraz dołączonych w formie cyfrowej materiałów nutowych.

Dzieło artystyczne zostało zarejestrowane na 1 płycie CD, na której można znaleźć następujące utwory autorstwa Andrzeja Cwojdzńskiego:

- *Sonata na wiolonczelę i fortepian, op. 1*
- *Suita na wiolonczelę i klawesyn /lub fortepian/, op. 20*
- *Nokturn na wiolonczelę i fortepian, op. 24*

Wybrane utwory, na podstawie których Autor rozprawy doktorskiej analizuje język muzyczny kompozytora Andrzeja Cwojdzńskiego wiążą się z obranym tematem dysertacji. Nagranie zostało zrealizowane w Sali Kameralnej Filharmonii Świętokrzyskiej w Kielcach, w sierpniu 2020 roku.

Na fortepianie Doktorantowi towarzyszy dr Anna Parkita, a reżyserem dźwięku i realizatorem nagrania jest mgr Marcin Domżał. Obojgu należą się słowa uznania za nieodzowny wkład w tworzenie niniejszej płyty.

Pierwszym utworem zarejestrowanym na płycie CD jest *Suita na wiolonczelę i klawesyn/lub fortepian op. 20* w opracowaniu Piotra Cwojdzńskiego - syna kompozytora. Składa się ona z siedmiu części:

- *Preludium*
- *Allemande*
- *Corrente*
- *Aria*
- *Menuet*
- *Gigue*
- *Finale*

Części *Suity* w wykonaniu Doktoranta są zróżnicowane pod względem wyrazowym, a cechy charakterystyczne tańców zawartych w *Suicie* są uwypuklone we właściwy sposób. Wyrażam szczególne uznanie dla kreatywności wykonawców za wzbogacenie swojej interpretacji autorskimi propozycjami dotyczącymi doboru dynamiki oraz agogiki, które w przemyślany sposób podnoszą walory tego dzieła. Doktorant swobodnie prowadzi czytelną narrację i operuje barwą oraz natężeniem dźwięku (*Preludium*), jak również dojrzałe oddaje refleksyjny charakter niektórych części (*Allemande*, *Aria*). O tym, że jako instrumentalista dysponuje pełnym wachlarzem możliwości wyrazowych świadczą pełne temperamentu fragmenty w części *Gigue*.

Cały cykl części *Suity* w interpretacji mgr. Przemysława Wierzby i dr Anny Parkity stanowi spójne w swej narracji i konstrukcji dzieło, które wydaje się być zgodne z zamierzeniami kompozytora.

Następną pozycją na płycie jest *Nokturn na wiolonczelę i fortepian op. 24*. Jest to dzieło wymagające zastosowania dyskretnej, a jednocześnie pełnej ciepła ekspresji wyrażonej w świadomym doborze wibracji i dojrzałym rozwijaniu natężenia brzmienia do gwałtownej kulminacji. Doktorant Przemysław Wierzba sprostał temu zadaniu częściowo - w środkowym fragmencie (takty 50-60) w moim odczuciu brakuje jeszcze pełniejszej wibracji, która mogłaby dodatkowo podkreślić dramatyzm tego odcinka.

Ostatnim utworem zarejestrowanym na płycie jest *Sonata op. 1*. Składa się ona z czterech części:

- *Allegro*
- *Larghetto*
- *Scherzo*
- *Presto*

Wykonawca czytelnie ukazuje konstrukcję dzieła, dostosowując do danego materiału muzycznego odpowiednie środki wyrazowe. Wykonawcy dojrzałe i świadomie interpretują poszczególne części dzieła koncentrując się na podkreśleniu ich cech charakterystycznych. Pierwsza część *Sonaty op. 1* (*Allegro*) w interpretacji mgr. Przemysława Wierzby i dr Anny Parkity nasycona jest żywiołowością

i pełnym temperamentu charakterem. Energetyka obu wykonawców i wyraziste prowadzenie narracji rekompensują pewne niedostatki techniczne, które są słyszalne w niektórych wymagających fragmentach partii wiolonczeli.

Druga część *Sonaty (Larghetto)*, mocno kontrastując z poprzednią częścią, w kreacji Doktoranta jest przemyślana pod względem konstrukcji i formy. Następujący po niej lekki i ożywiony charakter *Scherza* jest przekonujący, a ostatnia część *Sonaty* zamyka dzieło w brawurowy sposób.

Zarejestrowane nagranie uważam za niezwykle interesujące, a jego wartość jest tym większa, iż zawiera ono dzieła nieznane szerszej publiczności. **Niniejszym przyjmuję je jako część pracy doktorskiej.**

Opisowa część doktoratu pt. "Indywidualizm kompozytorski Andrzeja Cwojdziańskiego w wybranych utworach wiolonczelowych na tle polskiej muzyki instrumentalnej XX wieku" , składa się z czterech rozdziałów, zawierających podrozdziały. Poprzedzone są one wstępem i zakończone podsumowaniem.

Autor w swej dysertacji odnosi się do sylwetki Andrzeja Cwojdziańskiego poddając analizie jego twórczość wiolonczelową. Merytorycznie część opisowa zawiera wiele cennych informacji, z tzw. "pierwszej ręki", gdyż autor miał sposobność osobiście poznać i przeprowadzić wywiad z kompozytorem. Z niniejszej pracy dowiadujemy się w jaki sposób Andrzej Cwojdziański pojmował proces tworzenia oraz rolę muzyki w swoim życiu. Dysertacja stanowi także swego rodzaju przegląd kompozycji XX wieku na wiolonczelę i syntetycznie ujmuje dorobek polskich kompozytorów, w tym Andrzeja Cwojdziańskiego, co może stanowić wartość dla osób poszukujących mniej znanych pozycji w rodzimej literaturze wiolonczelowej. Propaguje tym samym muzykę niespopularyzowaną, co stanowi w moim odczuciu ważne zadanie. Osią pracy jest szczegółowa analiza formalna utworów będących przedmiotem badań. Biorąc pod uwagę fakt, że są to dzieła do tej pory niepublikowane, a zatem dostęp do nich jest utrudniony uważam, że doktorant w pełni realizuje aspekt badawczy i znacząco wpływa na rozwój dyscypliny.

Praca jest poprawna pod względem edytorskim oraz językowym. Drobnym błędem dotyczącym informacji na temat czasu dokonania rejestracji Bogusława Furtoka z Narodową Orkiestrą Symfoniczną Polskiego Radia w Katowicach (początek XXI wieku , a nie XX - s. 56) uznaję za przeoczenie.

Konkluzja

Po analizie przedstawionej dokumentacji, wysłuchaniu dzieła artystycznego stwierdzam, iż Doktorant spełnił przewidziane prawem wymogi. Nagranie, czyli dzieło artystyczne oraz jego opis uważam za niezwykle interesujące i służące rozwojowi dziedziny, którą reprezentuję. Informacje zawarte w dysertacji świadczą o głębokim zaangażowaniu Doktoranta w pracę badawczą, a zgromadzone w pracy informacje bezsprzecznie dowodzą, iż posiada on znaczącą wiedzę z zakresu analizy formalnej oraz teorii muzyki. Produkcje zarejestrowane na płycie CD są na dobrym poziomie wykonawczym i z całą pewnością potwierdzają zadowalające umiejętności instrumentalne Doktoranta.

W związku z powyższym stwierdzam, że przedłożona praca spełnia wymagania art. 13 Ustawy z dnia 14.03. 2003 roku (z późn. zm.) o stopniach naukowych i tytułach oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki, stawiane kandydatom do stopnia doktora sztuki.

Stawiam wniosek o jej przyjęcie.

